

Анотація

Антонів І.В. Зовнішня політика КНДР на сучасному етапі. – Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису.

Робота на здобуття кваліфікації магістр міжнародних відносин за спеціальністю 291 «Міжнародні відносини». – Чорноморський національний університет імені Петра Могили. Миколаїв, 2023.

Зміст анотації.

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Корейська Народно-Демократична Республіка залишається однією з найбільш репресивних країн у світі. Керований авторитарним лідером Кім Чен Ином, уряд відповів на міжнародні виклики та пандемію Covid-19 у 2021 році поглибленою ізоляцією та репресіями, а також підтримував страшну покору населення через погрози страти, ув'язнення, насильницьких зникнень і примусової каторги. в таборах для ув'язнених і ув'язнених.

Незважаючи на надзвичайний міжнародний тиск і санкції, Північна Корея десятиліттями зухвало реалізувала програму створення ядерної зброї, намагаючись захистити режим від загроз безпеці з боку ворогуючих країн. У 2003 році Північна Корея вийшла з Договору про нерозповсюдження ядерної зброї, а потім випробувала свою першу ядерну зброю 9 жовтня 2006 року. Вона продовжує створювати свої запаси ядерної зброї, випробовувати балістичні ракети малої та середньої дальності та виробляти матеріали, що розщеплюються. Північна Корея не проводила ядерних випробувань чи випробувань ракет великої дальності з 2017 року.

В період з 2017 по 2022 роки Північна Корея продовжувала вдосконалювати свою ядерну зброю, незважаючи на санкції Ради Безпеки ООН і дипломатичні зусилля високого рівня. Випробування балістичних ракет та військові паради свідчать про те, що Північна Корея продовжує нарощувати потенціал для ядерної війни. Політика США, а також резолюції ООН закликають Північну Корею відмовитися від своїх ядерних і ракетних програм. Кім Чен Ин неодноразово відкидав переговори про «денуклеаризацію».

Об'єктом дослідження є КНДР як суб'єкт міжнародних відносин.

Предметом дослідження є особливості та напрями зовнішньої політики КНДР на сучасному етапі.

Територіальні межі дослідження передбачені рамками КНДР, КНР, США, РК та Японії.

Хронологічні межі дослідження охоплюють період з 2017 року (коли Пхеньян провів свої шості ядерні випробування) до квітня 2023 року (останні події у реалізації зовнішньої політики КНДР).

Варто відзначити, що подекуди автор дещо виходить за визначені межі задля демонстрації формування ядерної програми КНДР (1950-і рр., коли Північна Корея почала розробляти ядерні технології, підписавши різні угоди про співпрацю з Радянським Союзом).

Мета роботи полягає у дослідженні зовнішньої політики КНДР на сучасному етапі.

Відповідно до мети поставлені наступні **завдання**:

- розкрити стан наукової розробки проблеми та джерельну базу дослідження;
- охарактеризувати методологію дослідження зовнішньої політики КНДР на сучасному етапі;
- розкрити цілі зовнішньої політики та участь у міжнародних організаціях як складова зовнішньої політики КНДР;
- проаналізувати міжкорейське питання у зовнішній політиці КНДР;
- дослідити специфіку відносин КНДР із КНР та Росією;
- проаналізувати міжнародно-політичне значення ядерної програми КНДР.

Наукова новизна визначається актуальністю досліджуваної проблеми і тим, що запропонована тема є недостатньо вивченою у вітчизняній науці, та полягає у тому, що у рамках проведеного наукового дослідження на рівні дипломної роботи було здійснено аналіз провідних напрямів зовнішньої політики КНДР на сучасному етапі.

Практичне значення полягає в тому, що дана робота може бути використана як основа для подальшого дослідження зовнішньої політики КНДР на сучасному етапі. Матеріали дипломної роботи можуть мати певну цінність для подальшого використання викладачами, аспірантами та студентами в науково-дослідницьких та навчальних цілях, зокрема при вивченні курсів «Зовнішня політика країн Азії», «Міжнародні відносини та світова політика», «Сучасні тенденції міжнародних відносин».

Апробація результатів дослідження. Частина теоретичних положень та висновків цього дослідження знайшла своє відображення у доповідях на Міжнародній науково-практичній конференції «Ольвійський форум-2023: стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному просторі» (Миколаїв, червень 2023); V Міжнародній науковій конференції: «Міжнародні відносини і безпека в багатоплярному світі: контури нового світоустрою для України та світу» (Суми, червень 2023).

Публікації. За темою дослідження було опубліковано двоє тез.

Структура роботи. Загальний обсяг магістерської роботи – 106 сторінок, з них 97 сторінок становить основний текст. Робота складається зі вступу, чотирьох розділів, висновків, списку використаних джерел та літератури (75 найменувань українською та англійською мовами).

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

У **вступі** обґрунтовано актуальність теми, визначено мету та завдання роботи, об'єкт та предмет дослідження; сформульовано наукову новизну, з'ясовано практичне значення отриманих результатів, їх апробація, окреслено структуру роботи.

У першому розділі **«Теоретико-методологічні засади дослідження зовнішньої політики КНДР на сучасному етапі»** подається аналіз стану наукової розробки та джерельної бази проблеми, проаналізовано методологію дослідження.

У пункті 1.1 *«Стан наукової розробки проблеми та джерельна база дослідження»* з'ясовано, що вітчизняна наукова школа приділяє увагу розкриттю особливостей зовнішньої політики КНДР. Зарубіжні публікації, здебільшого американські та азіатські, присвячені вказаній проблемі, дозволили з'ясувати цілі і особливості відносин КНДР із РК, Росією та КНР. Не зважаючи на те, що не всі документи та джерела є рівнозначними за змістом, їх сукупності, інформаційності та насиченості виявилось достатньо для розкриття теми та досягнення зазначеної перед автором мети. Наукова розробка теми дослідження репрезентована у наукових працях вітчизняних, західних та азіатських науковців. Зокрема найбільший доробок мають південнокорейські дослідники, тоді коли серед українських науковців тема тільки набуває актуальності. Джерельна база, у зв'язку з темою дослідження, здебільшого представлена перекладами нормативно-правових актів, офіційних виступів, інформації з офіційних сайтів та матеріалами ЗМІ.

У підрозділі 1.2 *«Методологія дослідження зовнішньої політики КНДР на сучасному етапі»* показано, що під час дослідження обраної теми автором були застосовані методи не лише історичного характеру, а й політичного – інструментарії у сфері міжнародної економіки, країнознавства, теорії міжнародних відносин та інших гуманітарних дисциплін.

Для дослідження зовнішньої політики КНДР на сучасному етапі - автор використав як загальні, так і конкретнонаукові принципи та підходи. Дана робота виконана на основі хронологічного, компаративного, діалектичного та системного підходу з використанням принципів об'єктивності, історизму, детермінізму та багатofакторності. Аналіз існуючих принципів та підходів пізнання, наукових методів та інформаційних джерел дозволяє визначити методологію дослідження зовнішньої політики КНДР.

У другому розділі **«Основні засади зовнішньої політики КНДР на сучасному етапі»** охарактеризовано цілі зовнішньої політики та участь у міжнародних організаціях як складова зовнішньої політики КНДР, розкрито міжкорейське питання у зовнішній політиці КНДР.

У підрозділі 2.1 *«Цілі зовнішньої політики та участь у міжнародних організаціях як складова зовнішньої політики КНДР»* з'ясовано, внутрішня політика Північної Кореї суттєво обмежує її варіанти зовнішньої політики. Північна Корея використовує тактику «стратегічного обману»: програмні спроби ввести в оману потенційних опонентів щодо своїх намірів і

можливостей. Використовуючи цю тактику, Північна Корея протягом багатьох років робить кроки на зустріч в переговорах із РК та США, щоб отримати економічну допомогу, але врешті-решт припиняє переговори або створює фундаментальні вади в угодах чи спільних деклараціях, звинувачуючи інших у недотриманні умов.

Північна Корея непередбачувана. Вона дає обіцянки, яких вона не виконує, і демонстративно ворогує з Південною Кореєю, тому її надзвичайно важко вважати партнером для будь-яких переговорів. КНДР не охоче співпрацює із міжнародними організаціями, є членом ООН. Однак, до регіональних ініціатив на кшталт АСЕАН Північна Корея так і не приєднала. Втім, гуманітарну допомогу від міжнародних організацій КНДР охоче приймає.

У підрозділі 2.2 *«Міжкорейське питання у зовнішній політиці КНДР»* доведено, що ядерні розробки в Північній Кореї є найбільш часто порушуваним питанням у міжкорейських відносинах. Враховуючи ртутний характер північнокорейського авторитарного режиму, його ядерне розповсюдження становить загрозу для Південної Кореї та Азіатсько-Тихоокеанського регіону. Не дивлячись на це, південнокорейські президенти та їхні уряди не залишаються ефективними та послідовними, часто кардинально відрізняючись підходами до і без того нестабільних зовнішніх відносин із Північною Кореєю.

У третьому розділі *«Ключові вектори сучасної зовнішньої політики КНДР»* з'ясовано специфіку відносин КНДР із КНР та Росією.

У пункті 3.1 *«Специфіка відносин КНДР із КНР»* встановлено, що Китай є найважливішим торговим партнером Північної Кореї. КНР допоміг зберегти режим Кім Чен Ина та виступила проти суворих міжнародних санкцій проти Північної Кореї в надії уникнути краху режиму та напливу біженців через кордон протяжністю 870 миль. Ядерні випробування та запуски ракет Пхеньяном ускладнили його відносини з Пекіном, який виступає за відновлення шестисторонніх переговорів, багатосторонніх рамок, спрямованих на денуклеаризацію Північної Кореї. Чистка високопосадовців Північної Кореї після приходу до влади Кіма також викликала занепокоєння Китаю щодо стабільності та напряму північнокорейського керівництва. Проте недавній дипломатичний поштовх Північної Кореї до Сполучених Штатів і Південної Кореї, схоже, проклав шлях для зближення між Кімом Чен Ином і китайським Сі Цзінпінгом.

У пункті 3.2 *«Особливості співробітництва КНДР та Росії»* виявлено, що події, що розгортаються в Україні після 24 лютого 2022 року, змінили підрахунок Москви щодо Пхеньяна. Оскільки Росія опинилася в екзистенційній боротьбі із Заходом через Україну, важливість КНДР як однієї з небагатьох країн, готових співпрацювати з Кремлем, щоб протистояти Сполученим Штатам, зросла. У той же час для Росії знизилася значення денуклеаризації Корейського півострова. Дотримання санкцій, накладених на КНДР, може більше не бути політикою Росії, оскільки Росія також є мішенню санкцій, ініційованих США та ЄС. Москва і Пхеньян можуть бути на порозі

відновлення альянсу часів холодної війни, який розпався після розпаду Радянського Союзу. Але це, ймовірно, буде стратегічне узгодження, а не формальний альянс. Отримавши потенціал ядерного стримування, Пхеньян більше не потребує оборонних зобов'язань Москви.

У четвертому розділі «**Міжнародно-політичне значення Ядерної програми КНДР**» проаналізовано ключові аспекти ядерної програми КНДР та її оцінка ООН, висвітлено позицію міжнародних акторів щодо ядерної програми КНДР та виокремлено шляхи вирішення північнокорейської ядерної проблеми.

У пункті 4.1 «*Ключові аспекти ядерної програми КНДР та її оцінка ООН*» доведено, що Північна Корея прагне мати ядерну зброю як засіб посилення внутрішньої безпеки режиму. Великі переваги, які ядерна зброя надає керівництву Пхеньяну, включають збільшення підтримки військових шляхом, виправдання високих військових витрат, зміцнення внутрішньої згуртованості режиму проти міжнародного тиску (наприклад, економічних санкцій), посилення легітимності режиму шляхом зміцнення гордості та престижу громадян Північної Кореї, підвищення позиції Пхеньяна щодо ядерних вимогань та зміцнення влади Кім Чен Ина.

Ядерне досє Північної Кореї давно стоїть на порядку денному Ради Безпеки ООН. Кожен рік приносить нові і нові провокаційні дії з боку Північної Кореї. Санкції ООН видаються неефективними для вирішення проблеми, в тому числі через суперництво великих держав у Раді Безпеки та в Північно-Східній Азії. Рада Безпеки ООН прийняла дев'ять основних санкційних резолюцій щодо Північної Кореї у відповідь на ядерну та ракетну діяльність країни з 2006 року.

У пункті 4.2. «*Позиція міжнародних акторів щодо ядерної програми КНДР*» з'ясовано, що на тлі амбіцій Північної Кореї збільшити свій ядерний арсенал південнокорейські військові чітко заявили, що режим Кіма не виживе, якщо Пхеньян запобіжно застосує ядерну зброю проти Півдня. Сполучені Штати також продемонстрували тверду позицію щодо можливого превентивного використання ядерної зброї Північчю через Стратегію національної оборони до 2022 року, видану в жовтні. Намагаючись посилити свій оборонний потенціал проти ядерної загрози Північної Кореї, JCS Південної Кореї оголосила про створення Управління з протидії ядерній зброї та ЗМЗ (зброї масового знищення). Для Японії пріоритетною в регіоні є безпека, особливо безпека власних територій, над та довкола яких КНДР регулярно запускає ядерні носії під час чергових випробувань. Відтак, Японія повністю підтримує США у питаннях економічних та політичних санкцій.

У підрозділі 4.3. «**Шляхи вирішення північнокорейської ядерної проблеми**» виявлено, що демонтаж північнокорейської програми зі збагачення урану потребує переговорів. З точки зору Америки, в ідеалі ці переговори проводить б МАГАТЕ, якому, можливо, доведеться виконати будь-яку угоду щодо ядерного матеріалу, але чи погодиться Пхеньян на це невідомо, оскільки його відносини з МАГАТЕ навіть гірші, ніж з Вашингтоном. Більше того, хоча Сполучені Штати можуть використовувати

МАГАТЕ, щоб уникнути прямих переговорів з Пхеньяном, адміністрація Буша, якщо врахувати попередній досвід, може не довіряти агентству ввести достатньо жорсткі заходи. У будь-якому випадку Північна Корея повинна спочатку заморозити будівництво будь-яких об'єктів, пов'язаних з ураном, і розкрити їх місцезнаходження, а також будь-яке відповідне обладнання. Сполучені Штати повинні спробувати підтвердити заяви Пхеньяна про його програму, зібравши дані з країн, які допомагали зусиллям Північної Кореї, таких як Пакистан, Китай і Росія.

У **висновках** узагальнено головні результати магістерського дослідження.

1. Аналіз стану наукової розробки дослідження зовнішньої політики КНДР на сучасному етапі показав, що вітчизняна наукова школа аналізує проблеми ядерної програми Північної Кореї. З 2022 року також активно досліджуються відносини КНДР із КНР та Росією в контексті російсько-української війни. Однак, на сучасному етапі тема дослідження у зарубіжній літературі представлена більш широко, ніж у вітчизняній, з погляду інформативності, ґрунтовності, об'ємності, джерельного забезпечення. Дослідники з Республіки Корея присвячують свої роботи розкриттю як двосторонніх відносин РК та КНДР, так і проблему ядерного потенціалу Північної Кореї.

Джерельна база є достатньо репрезентативною для реалізації поставлених у дослідженні завдань. За видовою ознакою походження джерельна база дослідження була розділена автором на чотири групи: *першу групу* склали складають офіційні документи глав держав, урядів, установ та організацій (договори і угоди, офіційні декларації); *друга група* джерел представлена виступами, промовами політичних та державних діячів; до *третьої групи* увійшла інформація з офіційних сайтів органів влади, установ, організацій; *четверту групу* джерел складають публікації ЗМІ щодо різних аспектів зовнішньої політики Північної Кореї на сучасному етапі. Наявні джерела створюють достатні можливості для розкриття основної мети та завдань магістерської роботи.

2. Визначено принципи та підходи у дослідженні зовнішньої політики КНДР. Під час свого дослідження, автор використовував як загальні, так і конкретнонаукові підходи, включаючи історичний, системний, інституційний, структурно-функціональний та діалектичного з використанням таких принципів, як принцип об'єктивності, системності та термінологічний. Для дослідження всіх аспектів зовнішньої політики КНДР було використано метод аналізу та синтезу, індукції та дедукції, методу абстрагування, описовий метод, метод узагальнення, метод групування, метод періодизації, порівняльний метод та контент-аналіз, що дозволило автору охарактеризувати публічну та цифрову дипломатію; проаналізувати, які чинники впливають на формування зовнішньополітичної стратегії КНДР; розкрити основні етапи розвитку відносин КНДР із КНР, Росією, РК.

3. Доведено, що Північна Корея виправдовує свою диктатуру розвитком своєї ідеології чучхе, яка є дуже унікальною. Ця ідеологія заснована на теорії

«класового правління», яка походить від марксизму-ленінізму. Крім того, режим поєднав це з конфуціанством, яке зображує диктатора як батька сім'ї. Ядерна зброя є ключовим інструментом у реалізації зовнішньої політики КНДР. Режим Північної Кореї успішно розробив ядерну зброю під сильною цензурою. Декларація «паралельного розвитку ядерної економіки» з початку правління уряду Ким Чин Ина означає, що режим використовує ядерну зброю як засіб підтримки своєї системи.

Північна Корея є однією з дев'яти відомих держав, що мають ядерну зброю, і останньою з країн, яка отримала бомбу, яку верховний лідер країни Кім Чен Ин використовував для погроз і залякування політичних противників. Заявлені цілі лідера Північної Кореї відображені в його заявленій двосторонній політиці: 1) сильна економіка та 2) сильна армія (включно з ядерною зброєю). Уряди, які виступають проти ядерної програми Північної Кореї, наполягають на тому, що Північна Корея не може мати і те, і інше: якщо вона вибере ядерну зброю, вона не зможе досягти своїх економічних цілей. Але це не змінює того факту, що політика Північної Кореї така, якою вона є: сильна економіка, сильна армія. І принаймні з військового боку вони це зробили; вони значно розширили свої можливості, незважаючи на величезні перешкоди.

Співпраця КНДР із міжнародними організаціями є досить обмеженою. Країна є членом ООН з вересня 1991 року, неодноразово висловлювала бажання приєднатись до роботи АСЕАН, МВФ, Світового банку, однак до сьогодні цього не зробила.

4. Встановлено, що на основі посилення або послаблення погроз застосування ядерної зброї, КНДР вибудовує свої відноси із сусідніми країнами, зокрема і із Республікою Корея. Через майже 70 років після завершення Кореїської війни Південна та Північна Корея залишаються розділеними демілітаризованою зоною з центром у «селі перемир'я» Панмунджом. Цей район час від часу був ареною сутичок. Сьогодні вся зона демілітаризована між двома країнами є найбільш укріпленим кордоном у світі та служить нагадуванням про те, що технічно Північна та Південна Корея все ще перебувають у стані війни. Відносини між сусідами чергувалися то зближенням, то відчуженням та загостренням конфлікту. Хоча обидві сторони продовжують посилалися на можливе об'єднання півострова, перспективи дипломатичного прориву є сумними.

Угода про військову довіру 2018 року між Сеулом і Пхеньяном є недіючою через неодноразові порушення з боку Північної Кореї. Південна Корея заплатила за будівництво міжкорейського офісу зв'язку в північному промисловому регіоні Кесон у 2018 році, але уряд Північної Кореї знищив його у 2020 році, щоб висловити незадоволення через громадські групи в Південній Кореї, які надсилають літературу проти режиму Кіма через кордон за допомогою повітряних куль.

5. З'ясовано, що і Росія, і Китай прагнули підтримувати певне почуття співпраці з міжнародною системою, коли справа доходить до Північної Кореї, погоджуючись на санкції проти країни в Раді Безпеки ООН і зобов'язавшись

забезпечити їх виконання. Однак, фактичне виконання обома країнами санкційних умов завжди було сумнівним, але обидві хотіли, щоб їх бачили як такі, що докладають достатніх зусиль — не в останню чергу, щоб заспокоїти реакцію США на випробування зброї Північною Кореєю.

Нас учасному етапі торгівля з Китаєм та Росією рухається до рівнів до COVID-19, можливо, навіть перевищить їх, оскільки попит Китаю на дешеве вугілля зростатиме. Оскільки військова напруженість між США та найбільшими союзниками Північної Кореї, Китаєм і Росією, зростає, Пхеньян однозначно підтримав Москву та Пекін, різко критикуючи політику США. Північна Корея висловила свою чітку позицію щодо вторгнення Росії в Україну та протистояння США та Китаю в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні. Північна Корея захищає Росію та звинувачує США як «основну причину української кризи». Подібним чином Північна Корея розкритикувала США за їхній намір відновити свій довгостроковий план ізоляції Китаю в Азіатсько-Тихоокеанському регіоні.

6. Ядерна програма Північної Кореї давно стоїть на порядку денному Ради Безпеки ООН. Кожен рік приносить нові і нові провокаційні дії з боку Північної Кореї. Санкції ООН видаються неефективними для вирішення проблеми, в тому числі через суперництво великих держав у Раді Безпеки та в Північно-Східній Азії.

Результатом самітів у 2018-2019 роках між Сполученими Штатами та Північною Кореєю було вжиття кількох заходів для зменшення напруженості, включаючи репатріацію останків американських солдатів, возз'єднання корейських сімей, роз'єднаних війною, розмінування демілітаризованої зони, введення Північною Кореєю мораторію на випробування ядерної зброї та ракет великої дальності та призупинення спільних військових навчань США з Південною Кореєю. Адміністрація Байдена неодноразово намагалася вступити в дипломатичні відносини з північнокорейцями, але Кім Чен Ин не зацікавлений.

КНР, РК та Японія більш ніж зацікавлені у вирішенні північнокорейського ядерного питання. КНР знаходиться на роздоріжжі – чи підтримати КНДР у захисті суверенітету від зовнішнього втручання, чи приєднатися до загального засудження ядерних випробувань КНДР. Наразі Китай, особливо після ускладнень відносин зі США у період президентства Трампа, займає нейтральну позицію, прагнучи зберегти власну зону впливу на регіон.

Доведено, що вирішення проблеми ядерної програми Північної Кореї є нагальним завданням для усього світу у зв'язку з існуючою загрозою відкритого воєнного протистояння. Для КНР, як країни-партнера, сусіда КНДР, що намагається відігравати вагому роль у регіональному масштабі, виважене вирішення проблеми є ключовим завданням.

Ключові слова: КНДР, ядерна зброя, Республіка Корея, зовнішня політика, співробітництво, США, КНР, Росія, ООН, АСЕАН

**Наукові праці, в яких опубліковано основні наукові результати
магістерської роботи:**

1. Антонів І.В.. Позиція ООН щодо ядерної програми КНДР // Міжнародна науково-практична конференція «Ольвійський форум – 2023: стратегії країн Причорноморського регіону в геополітичному просторі»: тези. Миколаїв: Вид-во ЧНУ ім. Петра могили, 2023.
2. Антонів І.В. Відносини КНДР із КНР та Росією в контексті російсько-української війни // V Міжнародна наукова конференція «міжнародні відносини і безпека в багатопольярному світі: контури нового світоустрою для України та світу»: тези. Суми, 2023.

Antoniv I.V. Foreign policy of the the DPRK at the modern period. – Manuscript.

Graduate work for obtaining an educational degree «master». Petro Mohyla Black Sea National University, Mykolaiv, 2023.

The Democratic People's Republic of Korea remains one of the most repressive countries in the world. Led by authoritarian leader Kim Jong-un, the government responded to international challenges and the Covid-19 pandemic in 2021 with deepening isolation and repression, and maintained fearsome subjugation of the population through threats of execution, imprisonment, enforced disappearances, and forced labor. in prison and prison camps.

Despite extreme international pressure and sanctions, North Korea has defiantly pursued a nuclear weapons program for decades in an attempt to protect the regime from security threats from rival countries. In 2003, North Korea withdrew from the Nuclear Non-Proliferation Treaty and then tested its first nuclear weapon on October 9, 2006. It continues to build its nuclear weapons stockpile, test short- and medium-range ballistic missiles, and produce fissile material. North Korea has not conducted a nuclear or long-range missile test since 2017.

Between 2017 and 2022, North Korea continued to develop its nuclear weapons despite UN Security Council sanctions and high-level diplomatic efforts. Ballistic missile tests and military parades suggest that North Korea continues to build up its nuclear war potential. US policy, as well as UN resolutions, call on North Korea to abandon its nuclear and missile programs. Kim Jong-un has repeatedly rejected talks on "denuclearization".

The work reveals the goals of foreign policy and participation in international organizations as a component of the foreign policy of the DPRK, the inter-Korean issue in the foreign policy of the DPRK is analyzed. The author also examines the specifics of the DPRK's relations with the PRC and Russia, and analyzes the international political significance of the DPRK's nuclear program.

Key words: DPRK, nuclear weapons, Republic of Korea, foreign policy, cooperation, USA, PRC, Russia, UN, ASEAN